

تا شقایق هست

سکانس های روزهای اولیه جنگ تحمیلی

کتاب براساس مشاهدات واقعی

رضا خدای اروزنای اول جنگ و

سقوط نر مشهر

نوشته: رضا خدای

خبرنگار و عکاس جبهه و جنگ تحمیلی

سرشناسه	:	خدری، رضا، ۱۳۲۹ -
عنوان و نام پدیدآور	:	تا شقایق هست : سکانس‌های روزهای اولیه جنگ تحمیلی.../نویشته: رضا خدری.
مشخصات نشر	:	گرگان: انتشارات نوروزی، ۱۳۹۸.
مشخصات ظاهری	:	۹۸ص.
شابک	:	978-622-02-0463-3
وضعیت فهرست نویسی	:	فیا
موضوع	:	نمایشنامه فارسی -- قرن ۱۴
موضوع	:	Persian drama -- 20th century
موضوع	:	جنگ ایران و عراق، ۱۳۵۹-۱۳۶۷ -- خرمشهر
موضوع	:	Iran-Iraq War, 1980-1988 -- Khorramshahr
رده بندی کنگره	:	۸۳۲۲PIR
رده بندی دیویی	:	۶۲/۲۶۸
شماره کتابشناختی ملی	:	۵۶۹۹۱۰۷

تا شقایق هست (سکانس‌های روزهای اولیه جنگ تحمیلی)

تألیف: رضا خدری

صفحه آرا و طراح جلد: بهاره سرت تب

نوبت چاپ: اول-۱۳۹۸

مشخصات ظاهری: ۹۸ ص

قطع: وزیری

شمارگان: ۱۰۰۰

شماره شابک: ۳-۰۴۶۳-۰۲-۶۲۲-۹۷۸

چاپ و نشر: نوروزی-۰۱۷۳۲۲۴۲۲۵۸

قیمت: ۱۶۰۰۰ تومان

حق چاپ برای نویسنده محفوظ می باشد.

نشانی: گلستان، گرگان، خیابان شهید بهشتی، بازار رضا(ع). ۰۱۷-۳۲۲۴۲۲۵۸

دورنگار: ۰۱۷-۳۲۲۲۰۰۴۷ آدرس الکترونیکی: Entesharate.noruzi@gmail

سایت انتشارات: www.Entesharate-noruzi.com

پیشگفتار

کتاب تا شقایق است داستان واقعی از تهاجم روزهای اولیه ارتش عراق به خرمشهر و شهرهای مرزی خوزستان این . روایت این کتاب به صورت سکانس بندی است . داستانی است واقعی از روزهای قبل از جنگ و بروز جنگ که من نگارنده در آن ایام به عنوان خبرنگار و عکاس به صورت مستقیم در گیر آن شدم .

در آن روزهای پر التهاب من به عنوان خبرنگار روزنامه کیهان از همان ساعات اولیه دوربین به دست

در صحنه حضور داشتم . داستان این کتاب بخش کوچکی از خاطرات من در جنگ تحمیلی است

در باره جنگ تحمیلی تا کنون این کتاب ها را چاپ و منتشر کرده ام :

- زار قاسم بلمران خرمشهری

- خرمشهر از اسارت تا آزادی

- از خونین شهر تا خرمشهر

- خرمشهر نمی میرد

- نفت، خون، آتش در خلیج فارس

- ۲۸۳۸ تهاجم به خارگ

- ژئوپلیتیک گلستان و دفاع مقدس

و اما جنگ این چنین آغاز شد

در آن روزهای که کمتر از دو سال از پیروزی انقلاب اسلامی می گذشت ارتش جمهوری اسلامی هنوز به طور کامل انسجام خودش را به دست نیاورده بود و سپاه پاسداران هم ارگانی نوپایی بود.

واقعیت این است که جنگ عراق علیه ایران به عنوان یکی از طولانی ترین جنگ های قرن بیستم، میان دو کشور صادر کننده نفت رخ داد. در روند جنگ، صنعت نفت هر دو کشور به شدت درگیر شد. هر دو کشور که اتکای فراوانی به درآمدهای حاصل از صدور نفت داشتند هم در تامین هزینه های جنگ و هم در سرپا نگهداشتن اقتصادشان در خلال جنگ همچنان به درآمدهای نفتی متکی باقی ماندند.

این در حالی بود که عمده ترین مناطق تولید نفت در هر دو کشور، فاصله بسیار نزدیکی به صحنه های نبرد داشت. هر دو طرف کوشید به راه آسیب زدن به بخش تولید و صدور نفت، توانایی طرف مقابل را برای استوار نگه داشتن جنگ کاهش دهد.

بررسی شرایط ویژه تاریخی که نیروهای مسلح جمهوری اسلامی ایران به ویژه نیروی زمینی ارتش در آغازین روزهای جنگ تحمیلی عراق علیه ایران با آن روبرو بوده است، می تواند ما را به فهم عمیق تر و درک کامل تری از واقعیت هایی برساند که شالوده ۸ سال از بحرانی ترین و مهم ترین برهه های تاریخ انقلاب اسلامی ایران را تشکیل می دهد. اگرچه در این باره کتاب های فراوان نگاشته شده و مقالات متعددی به رشته تحریر درآمده است، لیکن با بررسی جامع از پیشینه مکتوب دفاع مقدس به ویژه پس از مراجعه به پیشکوتاه که روزگاری در کسوت سربازی انقلاب، فرماندهی یگان های نیروهای مسلح جمهوری اسلامی را برعهده داشته و تاریخ سازان و افتخارآفرینان این برهه از تاریخ انقلاب اسلامی بوده اند، به خوبی درمی یابیم که واقعیت های بسیاری از این دوره یا ناگفته مانده یا کمتر به آن ها پرداخته شده است. واقعیت هایی که شرایط امروز و سرنوشت آینده این مرز و بوم لاجرم به آن ها گره خورده است.

شرایط بد ارتش و هجوم رژیم بعث

هجوم سراسری ارتش کاملاً آماده عراق به میهن عزیزمان در شهریور ماه ۱۳۵۹ ه. ش، زمانی انجام شد که ارتش جمهوری اسلامی ایران در شرایط سخت و نامناسبی قرار داشت. آن زمان ارتش تنها نیروی نظامی سازمان یافته و با دانش نظامی بالا و تجهیزات مناسب بود که انتظار می رفت بتواند از مردم و میهن دفاع کند، در آن برهه سپاه پاسداران انقلاب اسلامی، نهادی نوپا بود و مجموعه قوای انتظامی به ویژه ژاندارمری که در مرزها مستقر بود، توان رزمی و تجهیزات مناسبی برای دفاع در

برابر حملات سنگین دشمن نداشتند. ارتش که با فرمان هوشمندانه و تیزبینانه حضرت امام خمینی (ره) در ۲۸ فروردین ماه ۱۳۵۸ از توطئه بدخواهان و کوتاه فکران مبنی بر «انحلال» آن رسته بود، با از دست دادن شمار زیادی از فرماندهان ارشد خود در جریان تصفیه انقلابی ارتش، اخراج ۴۰ هزار مستشار نظامی خارجی که به طور عمده آمریکایی بودند و در همه امور نقش کلیدی داشتند، لغو قراردادهای خرید تجهیزات نظامی و ادوات مدرن جنگی در حال تحویل، کاهش یافتن کارکنان پایور ثابت نظامی در رده های مختلف به دلیل توقف استخدام، کاهش مدت خدمت وظیفه عمومی از ۳ سال به یک سال، انحلال پاره ای از بخش ها و واحدهای نظامی، متوقف شدن طرح احداث بعضی پایگاه های نظامی و ... تا حد قابل توجهی تضعیف شده و به شدت درگیر غائله ضدانقلاب بود.

هجوم لشگرهای تابن در آن ملیح عراق

در چنین وضعیتی که عراق ۹ لشگر و ۱۰ هزار نفر سرباز کرده بود و عملاً از پشتیبانی ۱۲ لشگر زرهی، مکانیزه، و پیاده و ۳۰ تیپ پیاده مستقل برخوردار بود و به جرأت می توان گفت که هیچ نقصی از نظر تجهیزات و نیروی انسانی نداشت، مقایسه توان رزمی عراق با ارتش ایران نسبت برتری ۸ به یک و طبق برخی برآوردها ۱۵ به یک ارتش عراق بر ارتش ایران را نشان می داد.

متأسفانه با وجود این که این حمله و آغاز درگیری بین ایران و عراق کاملاً قابل پیش بینی و تهدیدهای موجود کاملاً ملموس بود، لیکن تحلیل های نادرست و سیاست های خائنانه ابوالحسن بنی صدر، رئیس جمهور وقت ایران و اعوان و انصار وی در کابینه دولت موجب شد ایران برای دفع این تجاوز آمادگی لازم را نداشته باشد.

عمده ترین یگان های درگیر در ساعات ابتدایی هجوم عراق

عمده ترین یگان های زمینی ارتش که از همان نخستین روز نبرد (۳۱ شهریور ۵۹) با ارتش عراق درگیر شدند، لشگر ۹۲ زرهی خوزستان در منطقه جنوب و لشگر ۸۱ زرهی کرمانشاه در منطقه غرب بودند. در این روز در تبادل آتش میان طرفین، توپخانه نیروی زمینی مستقر در آبادان، کارخانه تولید گاز فاو در عراق را به آتش کشید. همچنین مواضع دشمن در امتداد ساحل جنوبی

اروند رود زیر آتش سنگین نیروهای خودی قرار گرفت. بر خلاف انتظار ستاد کل فرماندهی ارتش عراق، یگان های لشکر ۹۲ زرهی با استعداد رزمی خود در مقابل نیروهای عراقی شجاعانه ایستادگی کردند و ارتش عراق مجبور شد نیروهای بیشتری وارد خوزستان کند. دشمن پس از تصرف خونین پاسگاه فکه در مقابل دفاع دلاورانه یک گروه رزمی از تیپ ۳۷ زرهی شیراز، به مواضع گروه رزمی ۳۷ مستقر در تپه ماهورهای فکه حمله می کند. اما با آتش دقیق و مقاومت شدید دلاورمردان ارتش مواجه و مجبور به عقب نشینی می شود. در همین روز گروه های رزمی ارتش جمهوری اسلامی ایران از جمله گروه ۱۳۸ پیاده از لشکر ۲۱ و یک گروه رزمی از تیپ ۸۴ خرم آباد نیز به صفوف مدافعان ارتش اسلام می پیوندند.

تدبیر شهید سرلشکر ۹۲... فلاحی

در اول مهرماه (روز دوم اردیبهشت) براساس تدبیر شهید سرلشکر ولی... فلاحی، جانشین ستاد مشترک ارتش جمهوری اسلامی ایران، خوزستان به ۳ منطقه عملیاتی تقسیم شد. قرارگاه هدایت کننده عملیات در منطقه اهواز عملیات کوی از شهید سرلشکر فلاحی، فرمانده لشکر ۹۲ زرهی اهواز، شهید مصطفی چمران، فرمانده سپاه پاسداران و استاندار خوزستان تعیین شد. توپخانه های نیروی زمینی ارتش در منطقه خرمشهر و آبادان و توپخانه محلی نیروی دریایی در آبادان به شدت و با تمام امکانات خود، تأسیسات اقتصادی بصره و فاو و نیز آتش خود گرفتند و ضایعات زیادی به تأسیسات عراق از فاو تا بصره وارد کردند.

برای گردآوری اخبار جنگ به عنوان یک شهروند آبادانی و خرمشهری و به عنوان خبرنگار مطبوعات از همان دقایق اولیه در کنار سایر مردم بوده و تا آنجائی که در قدرت داشتم سعی بر این نمودم که این نکات را یادداشت کرده و به رشته تحریر در آورم.

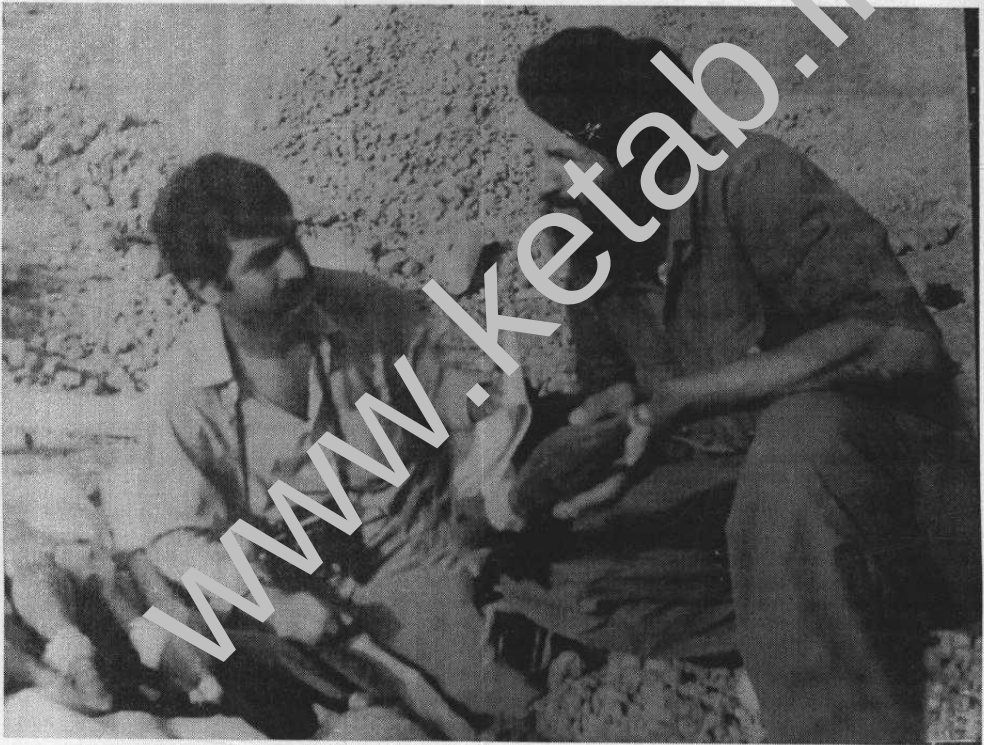
در زمان اشغال خرمشهر و محاصره آبادان و عملیات مختلف نیز در طول هشت سال جنگ تحمیلی در خیلی از عملیات ها در جنوب و غرب کشور از طرف روزنامه کیهان برای تهیه عکس و گزارش از جبهه ها و عملیات ها حضور داشتم و تصاویر و گزارش هایم در روزنامه ها و خبرگزاری ها چاپ و درج گردیده است.

این مجموعه را تقدیم می‌کنم به همه مهاجرین جنگ تحمیلی که از خانه و کاشانه خود رانده شدند و به همه امت شهید پرور ایران و کلیه سلحشوران اسلام که بنحوی در آزاد سازی مناطق اشغالی خوزستان و غرب کشور سهیم بوده‌اند.

رضا خدری

روزنامه نگار و استاد دانشگاه آزاد اسلامی

بهار ۱۳۹۸

شرح تصویر

رضا خدری (نگارنده) در سنگر شهید سید مجتبی هاشمی (فرمانده نیروهای فدائیان اسلام)

زمان حصر آبادان در میدان تیر، اوایل سال ۱۳۶۰